

De gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers

Elena Phaet en
André Spithoven

I. Belastingkredieten voor O&O

België biedt een groot aantal belastingvrijstellingen en -kredieten ter ondersteuning van O&O-activiteiten. Drie van deze fiscale voordelen hebben een rechtstreekse impact op de kosten die voor een werkgever verbonden zijn aan de aanwerving en het behoud van O&O-personeel: een voordelig fiscaal regime voor buitenlandse onderzoekers die in België werken, een eenmalige belastingvrijstelling voor de aanwerving van een bijkomend O&O-personeelslid (door de aanzienlijke administratieve last werd van deze maatregel niet vaak gebruik gemaakt en werd hij uiteindelijk afgeschaft in 2008) en de gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, die we in detail zullen bespreken.

Op dit moment wordt het vrijgestelde gedeelte van de bedrijfsvoorheffing vastgelegd op 80% voor alle groepen van onderzoekers op wie de maatregel betrekking heeft. Dit betekent concreet dat een onderzoeker 20% minder duur is voor de werkgever dan hij of zij zou zijn als deze maatregel niet zou bestaan.

Tabel 1: Overzicht van fiscale maatregelen die O&O ondersteunen in België

Maatregel	Beoogde groep of activiteit	Voordeel	Wettelijke basis
Gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers	Onderzoekers in de overheids- en de privésector	Vrijstelling van 80% van de bedrijfsvoorheffing	Art. 275/3 WIB 1992
Belastingvrijstelling voor elk nieuw aangeworven O&O-personeelslid	Nieuw aangeworven O&O-personeel in alle sectoren	Eenmalige belastingvrijstelling van 10.000 of 20.000 euro	Art. 67 WIB 1992 (ingetrokken in 2008)
Fiscaal statuut van buitenlandse onderzoekers	Onderzoekers die in onderzoekscentra of laboratoria in België werken	Speciaal voordelig fiscaal regime	Ci. RH. 624/325.294 van 8 augustus 1983
Milieuvriendelijke investeringen	Ecologisch verantwoorde O&O-investeringen door privéondernemingen	Investeringsaftrek van 13,5%	Art. 68 t.e.m. 77 WIB 1992
Belastingkrediet	Ecologisch verantwoorde O&O-investeringen door privéondernemingen	Belastingkrediet van 13,5%	Art. 289 quater tot novies en art. 292 bis - WIB 1992
Premie voor versnelde afschrijving voor O&O-investeringen in immateriële activa	Onderzoek, vervaardiging en ontwikkeling van prototypes en producten, uitvindingen en knowhow	Afschrijvingsperiode verkort van vijf naar drie jaar	Art. 63 WIB 1992
Aftrek voor octrooi-inkomsten	Inkomsten van eigen octrooien of verbeterde verworven octrooien	Vermindering van de belastbare winst met 80% van de inkomsten van het octrooi	Art. 2051 tot 2054 en art. 236 bis WIB 1992
Belastingvrijstelling voor regionale subsidies	Premies en subsidies ter ondersteuning van O&O	Belastingvrijstelling op de winst van een onderneming ter hoogte van de som ontvangen van regionale overheden (coördinatie)	Art. 193 ter WIB 1992

II. Oorsprong van de gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing

Het idee om O&O te ondersteunen via een gedeeltelijke 'defiscalisering' van de lonen van onderzoekers werd naar voor geschoven in 2000 door een Werkgroep van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid (FRWB), in een voorstel omtrent de sociale en fiscale voorwaarden voor onderzoekers die tewerkgesteld worden door universiteiten. De FRWB oordeelde dat deze voorwaarden verduidelijkt en verbeterd moesten worden om de internationale mobiliteit van onderzoekers te verbeteren, zowel voor Belgische onderzoekers in het buitenland als voor buitenlandse onderzoekers in België.

De redenering van de werkgroep was als volgt: een onderzoeks-assistent aan een universiteit besteedt 50% van zijn of haar tijd aan de voorbereiding van een doctoraat of aan andere onderzoeksactiviteiten. Deze activiteiten omvatten een persoonlijke ontwikkeling die de werkgever geen rechtstreeks voordeel oplevert en daarom niet in aanmerking komt voor bezoldiging in de zin van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen. Een defiscalisering van de helft van het loon van een onderzoeker is daarom gerechtvaardigd.

Het scenario dat de FRWB voorstelde om tot een dergelijke defiscalisering te komen, was een restitutiemechanisme van de federale Staat aan de universiteiten, omdat dit het sociaal statuut van de onderzoeker niet beïnvloedt en het ook geen afwijking van het Wetboek op de Inkomstenbelastingen inhoudt.

Het voorstel van de FRWB vermeldt duidelijk dat het doel van de maatregel is om onmiddellijk bijkomende middelen vrij te maken voor de universiteiten, om te gebruiken voor de aanwerving van extra onderzoekspersoneel of, naargelang de omstandigheden, om de lonen van onderzoekers op te trekken.

In 2000 werd de creatie van een competitieve en dynamische kenniseconomie in de EU opgenomen in de Conclusies van de Europese Raad van Lissabon. Om deze doelstelling te bereiken, verbonden alle lidstaten zich ertoe om tegen 2010 3% van hun bbp te investeren in O&O. Niet alle lidstaten slaagden hierin; daarom verlengde de Europese Raad van Barcelona de strategie tot 2020.

Personeelskosten maken ongeveer 60% uit van alle O&O-uitgaven in België. Het is dus logisch om zich daarop te richten wanneer men O&O indirect wil steunen. De gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers verlaagt die personeelskosten in feite niet, omdat dit zou leiden tot een lagere investering in O&O en dus in strijd zou zijn met de doelstelling om een investering van 3% van het Belgische bbp in O&O te bereiken. De bruto loonkosten blijven ongewijzigd, maar de werkgever wordt vrijgesteld van doorstorting van een percentage van de bedrijfsvoorheffing aan de federale Staat. In de boekhouding van de werkgever dient het vrijgestelde bedrag daarom weergegeven te worden als exploitatie- of werkingssubsidie.

Binnen deze context van een verhoogde investering in O&O gericht op het bereiken van de doelstelling van 3% en van een

expansief budgettair beleid, verscheen de gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers op de politieke agenda in 2002 en werd ze ingevoerd voor onderzoekers in het hoger onderwijs door de Programmawet van 24 december 2002. Het percentage van de vrijstelling werd toen vastgesteld op 50% en was van toepassing op postdoctorale onderzoekers en onderzoeksassistenten in het hoger onderwijs.

III. De wet

Tussen 2002 en 2016 werd de wet tien keer gewijzigd, waarbij zowel de groepen onderzoekers die voor de gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing in aanmerking kwamen als het vrijgestelde percentage van de bedrijfsvoorheffing uitgebreid werden. Drie van deze wijzigingen hebben echter een bijzondere impact gehad op de aard en toepassing van de maatregel.

Ten eerste werd de maatregel, die oorspronkelijk gericht was op onderzoekspersoneel in het hoger onderwijs en de overheidssector, in 2005 uitgebreid naar de privésector. Deze uitbreiding werd aanbevolen door de *High Level Group 3% België* met het oog op het bereiken van een investering van 3% van het bbp in O&O. Het belastingkrediet werd eerst beschikbaar voor privéondernemingen die samenwerkten met onderzoeksinstellingen uit de openbare sector, waardoor de samenwerking tussen beide sectoren aangemoedigd werd. In 2006 werd de maatregel opengesteld voor alle privéondernemingen die actief zijn in O&O.

Ten tweede werd de maatregel in 2006 in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen opgenomen onder artikel 275.3, waar bepalingen met betrekking tot bedrijfsvoorheffing gegroepeerd worden.

Tot slot voegde in 2013 een nieuw, derde lid aan art. 275.3 een definitie van O&O toe en een controleprocedure voor de O&O-projecten van ondernemingen door het Federaal Wetenschapsbeleid. Hierdoor werd het toepassingsgebied van de maatregel verduidelijkt en werd een controle op de correcte toepassing ervan mogelijk.

De wettekst bevat echter een aantal ambiguïteiten, die verschillende interpretaties van de correcte toepassing ervan mogelijk maken. Sommige hiervan werden verholpen door een circulaire van de FOD Financiën in 2015. Deze ambiguïteiten waren de volgende:

a. Geen definitie van O&O

Tot 2013 werd het concept O&O nergens in de wet gedefinieerd. De definitie werd uiteindelijk toegevoegd nadat de Europese Commissie een onderzoek instelde naar mogelijke overheidssteun aan Young Innovative Companies (YIC) naar aanleiding van o.a. het ontbreken van een definitie van de activiteiten die in aanmerking kwamen voor de belastingvrijstelling. De definitie maakt een onderscheid tussen fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling en volgt in grote lijnen de internationaal aanvaarde definitie van de Frascati Handleiding van de OESO. (zie kader)

Definitie van O&O-projecten of programma's

1. Fundamenteel onderzoek: experimentele of theoretische activiteiten die voornamelijk worden verricht om nieuwe kennis te verwerven over de fundamentele aspecten van verschijnselen en waarneembare feiten, zonder dat hiermee een rechtstreekse praktische toepassing of gebruik wordt beoogd.
2. Industrieel onderzoek: planmatig of kritisch onderzoek dat is gericht op het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden met het oog op de ontwikkeling van nieuwe producten, procedés of diensten, of om bestaande producten, procedés of diensten aanmerkelijk te verbeteren. Het omvat de vervaardiging van onderdelen van complexe systemen, die noodzakelijk is voor industrieel onderzoek, met name voor de validering van generale technologieën, met uitzondering van prototypes.
3. Experimentele ontwikkeling: het verwerven, combineren, vormgeven en gebruiken van be-

staande wetenschappelijke, technische, zakelijke en andere kennis en vaardigheden voor plannen, schema's of ontwerpen van nieuwe, gewijzigde of verbeterde producten, procedés of diensten. Hieronder kan tevens de conceptuele formulering en het ontwerp van alternatieve producten, procedés of diensten worden verstaan.

De ontwikkeling van commercieel bruikbare prototypes en proefprojecten valt eveneens onder experimentele ontwikkeling indien het prototype noodzakelijkerwijs het commerciële eindproduct is en de productie ervan te duur is om alleen voor demonstratie en validatiedoeleinden te worden gebruikt.

Onder experimentele ontwikkeling wordt niet verstaan routinematige of periodieke wijziging van bestaande producten, productielijnen, fabricageprocessen, diensten en andere courante werkzaamheden, zelfs indien deze wijzigingen verbeteringen kunnen inhouden.

b. Uitbreiding van de doelgroepen en definitie van een onderzoeker**Tabel 2: De opeenvolgende uitbreidingen van de doelgroep**

Sector	Doelgroep	Datum van opname
Universiteiten, hogescholen, onderzoeksfondsen (FWO-FNRS)	Onderzoeksassistenten en postdoctorale onderzoekers	2003
Openbare wetenschappelijke instellingen, als dusdanig erkend door de Ministerraad	Onderzoeksassistenten en postdoctorale onderzoekers	2004
Ondernemingen	Onderzoekers die aan O&O-projecten of -programma's werken in samenwerking met universiteiten, hogescholen of erkende wetenschappelijke instellingen	2005
Young Innovative Companies	Onderzoekers, O&O-technici en O&O-projectbeheerders	2006
Ondernemingen	Onderzoekers met een doctoraatsdiploma in bepaalde wetenschappelijke domeinen en die werken aan O&O-projecten of -programma's	2006
Ondernemingen	Onderzoekers die werken aan O&O-projecten of -programma's en een masterdiploma hebben in bepaalde wetenschappelijke domeinen	2007

Opmerking: de datum van opname verwijst naar de datum waarop de wet van kracht werd.

Definitie van onderzoeker:

Wetenschapper of ingenieur die werkt aan de ontwikkeling of de uitvinding van kennis, producten, processen, nieuwe methoden of systemen.

De definitie in de wettekst heeft enkel betrekking op Young Innovative Companies. YICs zijn kleine vennootschappen, die niet langer dan 10 jaar bestaan, waar O&O-activiteiten ten minste 15% van de omzet vertegenwoordigen en die niet het resultaat zijn van een herstructurering of reorganisatie van activiteiten of van de uitbreiding van een vroegere activiteit of een overname van dergelijke activiteiten.

Het concept blijft ongedefinieerd voor de andere doelgroepen.

In haar circulaire van 2015 stelt de FOD Financiën dat de definitie van 'onderzoeker' die voor YICs wordt gegeven, op de andere categorieën onderzoekers, waar het concept niet gedefinieerd wordt, toegepast mag worden, op voorwaarde dat de persoon in kwestie een diploma hoger onderwijs heeft.

Behalve voor onderzoekers die tewerkgesteld worden door ondernemingen waarvan de aard en de O&O-activiteiten hen duidelijk in de laatste twee doelgroepen plaatsen, waar master- en doctoraatsdiploma's in natuurwetenschappen, ingenieurs- en technologische opleidingen, medische en gezondheidswetenschappen of landbouwwetenschappen vereist zijn, is om het even welk diploma van hoger onderwijs in om het even welk studiegebied voldoende om volgens de wet als onderzoeker beschouwd te worden. Een professioneel bacchalaureaatsdiploma komt nu dus ook in aanmerking.

YICs zijn om nog een andere reden een bijzonder geval: in een YIC komen niet enkel onderzoekers in aanmerking voor de fiscale maatregel, maar ook twee andere categorieën van werknemers: onderzoekstechnici (personen die in nauwe samenwerking werken met de onderzoekers om

de noodzakelijke technische ondersteuning te leveren bij experimenteel onderzoeks- en ontwikkelingswerk) en O&O-projectbeheerders (personen die de leiding hebben over organisatie, coördinatie en planning van het project zowel op administratief, juridisch, financieel als technologisch vlak). Bovendien hoeft een onderzoeker in een YICs niet noodzakelijk over een ingenieursdiploma te beschikken, maar kan hij of zij de nodige bekwaamheden op de werkvloer verworven hebben. Deze twee bepalingen blijven enkel van toepassing op YICs.

c. De erkenning van wetenschappelijke instellingen

De wet bepaalt geen specifieke criteria voor de erkenning als wetenschappelijke instelling. Gebaseerd op de redenering van de FRWB en in overeenstemming met de praktijken in het hoger onderwijs geeft de POD Wetenschapsbeleid aan de Ministerraad aanvragen tot erkenning door wanneer het personeel in kwestie ten minste 50% van zijn tijd besteedt aan O&O-activiteiten. Bovendien hanteert BELSPO de vereiste dat het bedrag van de fiscale maatregel opnieuw geïnvesteerd dient te worden in bijkomende O&O-activiteiten. De circulaire van 2015 wijst er echter op dat er voor deze praktijken geen duidelijke wettelijke basis bestaat, maar biedt geen alternatief.

d. De toepassing van de pro-rataregel

Een andere ambiguïteit in de wet heeft te maken met de toepassing van de pro-rataregel. Het percentage van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing begon bij 50% voor het hoger onderwijs en openbare wetenschappelijke instellingen in 2004 en bij 25% voor de privésector in 2006, en werd voor de verschillende doelgroepen gelijk gebracht op 65% vanaf 2008 en bedraagt 80% sinds 2013.

Tabel 3: Evolutie van doelgroepen

Doelgroep	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009-2012	2013
Universiteiten, hogescholen, onderzoeksfondsen	50 %	50 %	65 %	65 %	65 %	65 %	75 %	80 %
Openbare wetenschappelijke instellingen	-	50 %	50 %	50 %	50 %	65 %	75 %	80 %
Ondernemingen die samenwerken met instellingen uit de openbare sector	-	-	50 %	50 %	50 %	65 %	75 %	80 %
Young Innovative Companies	-	-	-	50 %	50 %	65 %	75 %	80 %
Ondernemingen (1) Doctoraatsdiploma's (2) Masterdiploma's	-	-	-	25 % (1)	25 % (2)	65 %	75 %	80 %

In overeenstemming met de oorspronkelijke idee van een onderzoeker die de helft van zijn of haar tijd besteedt aan O&O-activiteiten, wordt het percentage bedrijfsvoorheffing waarvan de werkgever vrijgesteld is, berekend op basis van het volledige brutoloon voor onderzoekers in het hoger onderwijs en de overheidssector.

Voor onderzoekers in de privésector echter bepaalt de wet dat enkel de tijd die effectief besteed werd aan het O&O-project of -programma in aanmerking komt en dat het percentage toegepast dient te worden op de bedrijfsvoorheffing die verschuldigd is op dat deel van het brutoloon. Deze interpretatie werd bevestigd door de circulaire van 2015.

e. Wat gebeurt er met het vrijgestelde bedrag?

Het doel van de maatregel is om een kenniseconomie te stimuleren door de investering in O&O op te drijven via een defiscalisering, die in de boekhouding van de instelling als een subsidie van de federale overheid te boeken is. De niet doorgestorte bedragen die via dit systeem vrijgemaakt worden, zijn onmiddellijk beschikbaar voor instellingen die actief zijn in O&O.

Bij de voorbereiding van de wet werd het als vanzelfsprekend beschouwd dat de bedragen zouden moeten dienen om bijkomende O&O-activiteiten te financieren, maar dit werd niet als een voorwaarde in de wettekst opgenomen.

Het eerste lid van de wettekst bepaalt echter dat, voor het hoger onderwijs en erkende openbare onderzoekscentra, deze bedragen niet gebruikt mogen worden om de kosten te verlagen van de O&O-activiteiten die aanleiding gegeven hebben tot de vrijstelling. Indien dit het geval zou zijn, dan zouden de investeringen in O&O dalen in plaats van stijgen. Deze verduidelijking betekent ook dat de volledige brutolonen van onderzoekers die deelnemen aan een onderzoeksproject dat bijvoorbeeld gefinancierd wordt door de EU, in aanmerking komen voor terugstorting.

Voor de privésector echter zijn noch deze verwachting van een herinvestering in O&O, noch de beperking op het gebruik van de niet-doorgestorte bedragen om effectief de kosten van het onderzoek te verlagen, van toepassing.

Tabel 4: De gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers 2003-2014 (in miljoen euro).

Doelgroep	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Universiteiten, hogescholen, onderzoeksfondsen	x	x	55,24	43,76	80,62	97,03	137,03	146,36	154,97	163,06	177,71	175,24
Openbare wetenschappelijke instellingen	x	x	9,83	18,11	24,5	39,05	50,62	55,08	61,16	65,21	70,90	101,27
Totaal openbare sector			65,07	61,87	105,12	136,08	187,65	201,44	216,13	228,27	248,61	276,51
Ondernemingen die samenwerken met instellingen uit de openbare sector	-	-	1,88	13,44	15,84	20,24	24,57	26,71	27,18	29,83	28,60	24,36
Young Innovative Companies	-	-	-	1,48	5,18	8,34	12,84	13,90	14,45	15,87	16,35	13,79
Ondernemingen (1) Doctoraatsdiploma's	-	-	-	19,75	34,27	79,44	143,49	152,49	161,64	190,04	196,58	210,86
Ondernemingen (2) Masterdiploma's	-	-	-	-	10,92	52,92	119,15	124,64	156,44	187,08	205,70	235,09
Totaal privésector	-	-	1,88	34,67	66,21	160,94	300,05	317,74	359,71	422,82	447,23	484,10
TOTAAL	-	-	66,95	96,54	171,33	297,02	487,70	519,18	575,84	651,09	695,84	760,61

Bron: FOD Financiën, *Inventaris van de federale fiscale uitgaven*

x = geen data beschikbaar

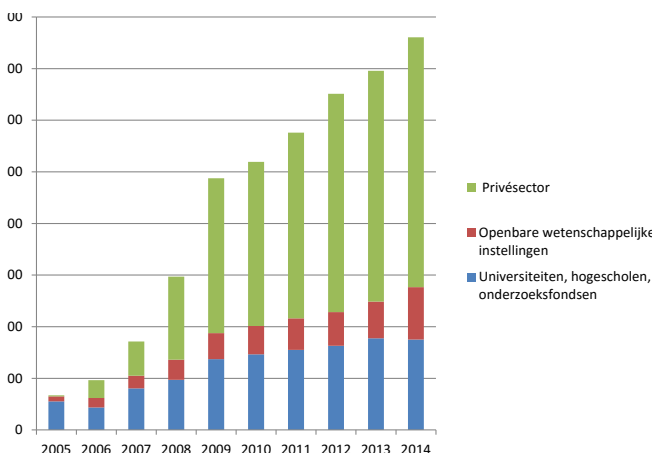
- = maatregel nog niet van toepassing voor deze doelgroep

IV. De gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing in miljoen euro

De kost van deze fiscale maatregel stijgt over een periode van 10 jaar van 67 miljoen euro tot 761 miljoen euro. Deze evolutie is onregelmatig gespreid over de verschillende toepassingssectoren, zoals geïllustreerd wordt in figuur 1. Het aandeel van de privésector begint op het laagste niveau met 2% van het totale bedrag en groeit tot het uiteindelijk de openbare sector overtreft met 63% van het totale bedrag in 2014. Hier zijn verschillende redenen voor. De doelgroepen worden geleidelijk uitgebreid, waarbij in 2005 enkel samenwerkingsprojecten voor O&O met de openbare sector in aanmerking kwamen en in 2006 enkel houders van een doctoraatsdiploma in bepaalde wetenschapsdomeinen en YIC-onderzoekspersoneel, tot de opname van masterdiploma's in bepaalde wetenschapsdomeinen. Ten tweede gaat het percentage van het vrijgestelde bedrag van 25% naar 80% tussen 2005 en 2013; en tot slot heeft de fiscale maatregel steeds meer bekendheid verworven in een sector die vier keer zo groot is als de openbare O&O-sector.

Er is een toename in de niet-doorgestorte bedragen voor alle sectoren (behalve voor het hoger onderwijs in 2006, waar een kleine daling zichtbaar is), die de eerste 5 jaar zeer uitgesproken is en daarna geleidelijk blijft stijgen tussen 2009 en 2014, maar aan een trager tempo. Er lijkt geen impact te zijn in 2014 van de toevoeging van een definitie van O&O of de verplichting voor de privésector om O&O-projecten op voorhand bij het Federaal Wetenschapsbeleid (BELSPO) te registreren. Het effect van de opname van andere diploma's van hoger onderwijs dan master- en doctoraatsdiploma's voor vier van de zes doelgroepen, die van kracht is sinds 2015, moet nog bestudeerd worden aan de hand van de gegevens van 2016.

Als we de trendbreuk van 2009 als referentiepunt nemen en de relatieve groei vergelijken met 2009 als waarde 100, kunnen we concluderen dat het hoger onderwijs geleidelijker lijkt te groeien dan andere sectoren, en dat de maatregel ten volle gebruikt wordt rond 2013. Hoewel het personeel elk jaar lichtjes aangroeit, blijft deze stijging minimaal en ziet het er niet naar uit dat de totale kost van de maatregel voor het hoger onderwijs veel zal toenemen in de komende jaren.

Figuur 1. De gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers 2005-2014 per sector

De groeitrend in de privésector lijkt zich ook te stabiliseren, hoewel deze evolutie daar minder uitgesproken is dan in het hoger onderwijs. Het aandeel van wetenschappelijke instellingen daarentegen vertoont een aanzienlijke stijging, maar het valt nog af te wachten of dit een toevallig effect is dat eerder te maken heeft met de organisatie van het beleidswerk in de Ministerraad, die geen nieuwe erkenningen van organisaties goedgekeurd heeft sinds 2014, dan wel met reële schommelingen bij de reeds bekende O&O-actoren.

V. Besluit

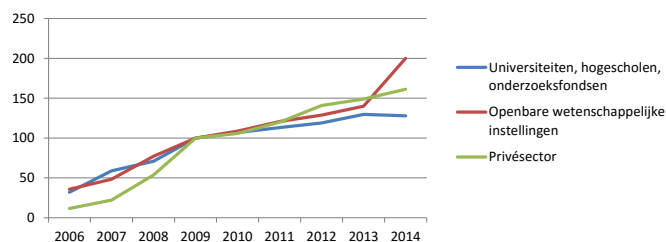
Fiscale maatregelen ter ondersteuning van O&O-activiteiten brengen voor alle partijen een aanzienlijk kleinere administratieve last met zich mee dan rechtstreekse financieringssystemen, zoals subsidies. Bovendien zijn ze neutraal en transparant, in de zin dat er enkel formele voorwaarden gesteld worden om ervoor in aanmerking te komen. Rechtstreekse financieringssystemen zijn vaak gericht op bepaalde sectoren of onderzoeksthema's, met het risico van winner-picking, en met een grote administratieve last, zowel voor de wetenschappelijke instelling als voor de betrokken overheden.

Bovendien zijn fiscale maatregelen die een impact hebben op personeelskosten toegankelijk voor alle onderzoeksinstituten: zowel openbare als privé-instellingen, ongeacht of ze winstgevend zijn of met tekorten kampen.

Voor fiscale maatregelen zijn de totale kost en de evolutie ervan zeer moeilijk in te schatten. Een systeem van rechtstreekse subsidies daarentegen heeft het duidelijke voordeel dat de kosten relatief eenvoudig te voorspellen, op te volgen en te controleren zijn.

Voor instellingen die actief zijn in O&O lijkt de maatregel duidelijk, voorspelbaar en eenvoudig toe te passen; de combinatie van deze drie factoren draagt bij tot het succes ervan en een mogelijk belangrijke impact op zowel de concrete O&O-activiteiten als op de strategische planning van instellingen.

Door de ambiguïteiten in de wettekst en de uitvoering ervan, gecombineerd met de gestaag stijgende kost van de maatregel voor de overheid en de onzekerheid van de herinvestering in verdere O&O-activiteiten of -personeel, lijkt een gedetailleerde evaluatie aangewezen om de verschillende aspecten van de impact van de maatregel in te schatten.

Figuur 2. Relatieve groeiselheid per sector
Opmerking: 2009 = 100